

Številka: 004-10/2024-2570-29

Ljubljana, 1. marec 2024

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Novo gradivo št. 1: Poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na 28. zasedanju konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP28), 30. november do 12. december 2023, Dubaj, Združeni arabski emirati – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dnesprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na 28. zasedanju konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP28), 30. november do 12. december 2023 v Dubaju, Združeni arabski emirati.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Urad predsednice Republike Slovenije
- Kabinet predsednika vlade
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za infrastrukturo
- Ministrstvo za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za obrambo
- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo
- Ministrstvo za naravne vire in prostor
- Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

<ul style="list-style-type: none"> - Uroš Vajgl, državni sekretar, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo; - Katja Piškur, vodja Službe za EU koordinacijo in mednarodne zadeve; - Tina Kobilšek, vodja Sektorja za podnebne politike; - Luka Vombek, Služba za EU koordinacijo in mednarodne zadeve. 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratak povzetek gradiva:		
<p>Podnebna konferenca Združenih narodov (COP28), ki se je udeležujejo pogodbenice Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja (UNFCCC), je potekala od 30. novembra do 12. decembra 2023 v Dubaju pod predsedstvom Združenih arabskih emiratov (ZAE).</p> <p>Zasedanje se je začelo v četrtek, 30. novembra, z otvoritveno plenarno sejo, na kateri je bil potrjen dnevni red konference. Med 1. in 2. decembrom je potekalo zasedanje voditeljev držav in vlad, ki se ga je udeležila predsednica RS Nataša Pirc Musar, ki je v imenu Slovenije podala izjavo. V nadaljevanju zasedanja so potekala intenzivna pogajanja v okviru pogajalskega procesa UNFCCC. Prvi teden so ta potekala na tehnični ravni, drugi teden, ko so pogajanja prešla v sklepno fazo, pa na ministrski ravni. Delegacijo RS je v drugem tednu vodil minister za okolje, podnebje in energijo Bojan Kumer.</p> <p>Na konferenci je bil sprejet t. i. "ZAE konsenz", ki ga tvorijo odločitve o globalnem pregledu stanja kot krovna odločitev letošnje konference in ostale sprejete odločitve za posamezne točke dnevnega reda. Letošnja Podnebna konferenca je bila še posebej pomembna, ker se je zaključil prvi globalni pregled stanja, katerega namen je opraviti kolektivni pregled trenutnega stanja izvajanja Pariškega sporazuma na vseh ključnih področjih (blaženje, prilagajanja, sredstva za izvajanje) in podati priporočila za nadaljnje ukrepanje, da bi se doseglo cilje sporazuma, pogodbenicam pa bo služil kot podlaga za pripravo posodobljenih nacionalno določenih prispevkov (NDC).</p> <p>V novo gradivo št.1 smo vključili redakcijske popravke SVZ.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah				

načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,

- predstavniki strokovne javnosti,
 - občine in združenja občin ali pa navedite, da se gradivo ne nanaša nanje.
- Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE

mag. Tina Seršen
Državna sekretarka

Priloga:

- **Poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na 28. zasedanju konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP28), 30. november do 12. december 2023, Dubaj, Združeni arabski emirati**

Poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na 28. zasedanju konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP28), 30. november do 12. december 2023, Dubaj, Združeni arabski emirati

Podnebna konferenca Združenih narodov (COP28) je potekala od 30. novembra do 12. decembra 2023 v Dubaju pod predsedstvom Združenih arabskih emiratov (ZAE). Konference COP28 so se udeležile vladne delegacije držav pogodbenic UNFCCC in Pariškega sporazuma, predstavniki nacionalnih parlamentov (tudi predstavniki Evropskega parlamenta), organizacij s statusom opazovalcev, predstavniki zainteresiranih institucij in nevladnih organizacij ter mediji. Skupno je bilo registriranih več kot 100 000 ljudi, vključno z več kot 51 000 delegati pogodbenic, 25 000 opazovalcev, skoraj 4000 predstavnikov medijev ter 16 000 podpornega osebja in osebja Sekretariata.

Zasedanje COP28 se je začelo v četrtek, 30. novembra, z otvoritveno plenarno sejo, na kateri je bil potrjen dnevni red konference. Med 1. in 2. decembrom je potekalo zasedanje voditeljev držav in vlad, ki se ga je udeležila predsednica republike Nataša Pirc Musar, ki je v imenu Slovenije podala izjavo. V nadaljevanju zasedanja so potekala intenzivna pogajanja v okviru pogajalskega procesa UNFCCC. Voditelji so ponovno spodbudili k povečanju svetovne ambicije na področju blaženja kot tudi prilagajanja na podnebne spremembe ter k mobilizaciji ustreznega podnebnega financiranja za izvajanje teh ukrepov. Hkrati so pozvali k proaktivnemu delu teles Konvencije ter predstavili svoje poglede na pričakovane zaključke konference, ki bodo omogočili ustrežno ambicijo za doseganje dolgoročnih ciljev Konvencije in Sporazuma ter služili kot usmeritev za nadaljnja pogajanja.

Na COP-u so poleg pogodbenic UNFCCC (COP) zasedale tudi pogodbenice Kjotskega protokola (CMP) ter Pariškega sporazuma (CMA) in dve pomožni delovni telesi – Pomožno delovno telo za izvajanje (SBI) ter Pomožno delovno telo za tehnološko in znanstveno svetovanje (SBSTA). Prvi teden so pogajanja potekala na tehnični ravni, drugi teden, ko so pogajanja prešla v sklepno fazo, pa na ministrski ravni. Delegacijo RS je v drugem tednu vodil minister za okolje, podnebje in energijo Bojan Kumer.

Sprejeti sklepi na COP28:

Na konferenci je bil sprejet t. i. "ZAE konsenz", ki ga tvorijo odločitve o globalnem pregledu stanja kot krovna odločitve letošnje konference in ostale sprejete odločitve za posamezne točke dnevnega reda. Letošnja Podnebna konferenca je bila še posebej pomembna, ker se je zaključil prvi globalni pregled stanja, katerega namen je opraviti kolektivni pregled trenutnega stanja izvajanja Pariškega sporazuma na vseh ključnih področjih (blaženje, prilagajanja, sredstva za izvajanje) in podati priporočila za nadaljnje ukrepanje, da bi se doseglo cilje sporazuma, pogodbenicam pa bo služil kot podlaga za pripravo posodobljenih nacionalno določenih prispevkov (NDC).

Odločitev glede globalnega pregleda stanja vključuje t. i. energetskega paketa, ki vsebuje poziv pogodbenicam k ukrepanju na področju blaženja podnebnih sprememb. Med drugim poziva pogodbenice, naj za ohranitev cilja 1,5°C znotraj dosega zagotovijo svoj prispevek k prizadevanjem za potrojitev globalnih kapacitet obnovljivih virov in podvojitve povprečne globalne letne stopnje energetske učinkovitosti do leta 2030. Prav tako jih poziva k pospešenim prizadevanjem za postopno opuščanje premoga brez tehnologij zajema in shrambe ogljika ter k prehodu od fosilnih goriv v energetskih sistemih na pravičen način, pri čemer je potrebno pospešiti ukrepe v tem kritičnem desetletju, da bi dosegli neto ničelno stanje do leta 2050. Gre za prvo omembo fosilnih goriv v odločitvah na COP-u, ki pa je omejena zgolj na področje energije.

Pogodbenice so prav tako pozvane tudi k pospešitvi in bistvenemu zmanjšanju emisij, ki niso CO₂, zlasti emisij metana do leta 2030, in k čim prejšnji odpravi neučinkovitih subvencij za fosilna goriva, ki ne zadevajo energetske revščine ali pravičnega prehoda.

Od pogodbenic, ki še niso posodobile svojih nacionalno določenih prispevkov za leto 2030, se zahteva, da to storijo za njihovo uskladitev s temperaturnim ciljem Pariškega sporazuma. Pogodbenice se spodbujajo, da pri prihodnjih posodobitvah nacionalno določenih prispevkov predložijo takšne, ki bodo zajemali celotno gospodarstvo in bodo v skladu z njihovimi dolgoročnimi podnebnimi strategijami. Odločitev glede delovnega

programa za blaženje pogodbenice vabi k predložitvi tem za globalne dialoge in dogodke, osredotočene na finance za blaženje.

V odločitvi glede pravičnega prehoda so pogodbenice potrdile, da je namen delovnega programa za pravični prehod (JTWP) razprava o poteh za doseganje ciljev Pariškega sporazuma. Dogovorile so se tudi, katere elemente bo vključeval JTWP, npr. pravičen in enakopraven prehod; priložnosti, izzive in ovire trajnostnega razvoja in odprave revščine v kontekstu podnebnih ukrepov; pristope k izboljšanju prilagajanja in podnebne odpornosti.

Pogodbenice so sprejele okvir za globalni prilagoditveni cilj (GGA), vzpostavljen v Pariškem sporazumu (člen 7), ki usmerja izvajanja cilja, da bo svet odporen na vplive spreminjajočega se podnebja. GGA tako odraža globalno soglasje o ciljnih prilagajanja in potrebo po finančni, tehnološki in podpori za krepitev zmogljivosti za njihovo doseganja.

Pogodbenice so že prvi dan sprejele odločitev o novi ureditvi financiranja, vključno s skladom za odzivanje na izgube in škodo. S tem so se države dogovorile o operacionalizaciji sklada za izgube in škodo. Gre za prvi primer v zgodovini COP-a, da so države sprejele odločitev že prvi dan zasedanja. Skupno je že tekom konference 19 držav napovedalo skupno 792 milijonov dolarjev vplačil v sklad ter novo ureditvijo za izgube in škodo, vključno s Slovenijo, ki je napovedala 1,5 milijona evra.

Odločitve o glavnih finančnih vprašanj so bile v glavnem preložene na prihodnje leto, pri čemer bo sprejetje novega cilja na področju podnebnih financ, t. i. novega kolektivnega kvantificiranega cilja, glavna točka razprave na COP29. V odločitvi o globalnem pregledu stanja je priznано tudi, da morajo biti vsi finančni tokovi skladni s cilji Pariškega sporazuma, kot je to določeno v členu 2.1c Pariškega sporazuma. Slednje bi lahko zajemalo širok nabor javnih in zasebnih tokov ter zahtevalo uskladitev financiranja na način, da ne bo le spodbujalo pozitivnih podnebnih ukrepov, temveč tudi preprečevalo škodljivo financiranje, kot so subvencije za fosilna goriva. Odločitev o globalnem pregledu stanja je poudarila tudi pomen reforme večstranske finančne arhitekture, vključno z večstranskimi razvojnimi bankami, institucionalnimi vlagatelji in drugimi finančnimi akterji.

Na področju kmetijstva, gozdarstva in rabe zemljišč (tako imenovana skupina AFOLU - *Agricultural, forestry and other land use*) so se na COP28 začela pogajanja na področju podnebnih sprememb v kmetijstvu v delovni skupini, ki se imenuje od letos imenuje Sharm – El Sheikh delovna skupina pri izvajanju podnebja v kmetijstvu in varnosti hrane. Nova delovna skupina nadaljuje delo prejšnje delovne skupine z imenom Koronivia na področju vpliva podnebnih sprememb v kmetijstvu, nadaljuje delo na področju povezanih tem, kot so tla, živina, upravljanje s hranili in vodami, varnost preskrbe s hrano, družbeno-ekonomski učinki podnebnih sprememb v kmetijstvu in metode za ocenjevanje podnebnih sprememb in nadgrajuje delo s prehranskimi sistemi in prehransko varnostjo.

V preambulo odločitve glede globalnega pregleda stanja je bila letos ponovno vključena referenca na človekovo pravico do zdravega, čistega in trajnostnega okolja. Poleg tega so bile vključene specifične reference na pravice otrok, migrantov in invalidnih oseb, pravice domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti in pravica do razvoja in zdravja. V operativnem delu odločitve je prvič doslej poziv k pristopu k uvajanju in izvajanju podnebnih ukrepov z upoštevanjem specifik spola in polnim spoštovanjem človekovih pravic. Pomožnemu telesu za implementacijo (SBI) je naročeno, da na svojem 68. zasedanju junija 2024 organizira dialog na temo otrok in podnebnih sprememb, s čimer je prvič doslej prepoznana posebna ranljivost otrok na podnebne spremembe.

V okviru redne COP točke dnevnega reda o spolu in podnebnih spremembah je bila sprejeta še ločena odločitev, ki od Pomožnega telesa za implementacijo (SBI) zahteva, da na svojem zasedanju junija 2024 pripravi končni pregled izvajanja Delovnega programa iz Lime in njegovega akcijskega načrta glede enakosti spolov na področju podnebnih sprememb.

Z vidika slovenskih interesov je pomembno tudi, da je v zaključnem dokumentu (nekoliko) močnejše kot v preteklosti vključen poudarek na pomenu vode v kontekstu podnebnih sprememb in da je izraziteje vključen pomen gorstev.

Z vidika naslednjih korakov, končna odločitev pogodbenice spodbuja, da v letu 2025 sporočijo svoje Nacionalne določene prispevke za zmanjševanje emisij TGP do leta 2035 in jih hkrati povabi, da v ta namen vzpostavijo nove ali okrepijo obstoječe domače politike in orodja za implementacijo novih NDC. Prav tako jih spodbuja, da pri tem upoštevajo primere dobrih praks in priložnosti, ki so bile identificirane v okviru tehnične faze Globalnega pregleda stanja ob upoštevanju okrepljenega okvirja za transparentnost v okviru Pariškega sporazuma.

Politične deklaracije, sprejete na COP28:

Vzporedno s formalnimi pogajanja v okviru UNFCCC, je ZAE v okviru t. i. Akcijske agende predsedstva in tematskih dni, pripravil različne sektorske deklaracije in pobude, z namenom hitrejšega doseganja napredka po posameznih sektorjih in s tem prispevanja k skupnemu cilju zmanjševanja emisij TGP.

Slovenija se je na COP28 pridružila naslednjim političnim iniciativam:

- Deklaracija o trajnostnem kmetijstvu, odpornih prehranskih sistemih in podnebnem ukrepanju, s katero se želi okrepiti podnebno odpornost kmetijstva in prehranskih sistemov ter zmanjšati emisije TGP znotraj posameznih sektorjev na tem področju. Deklaracijo je do zaključka COP 28 podpisalo 159 držav sveta, med drugim tudi Slovenija. S tako močno podporo se je postavil močan signal o pomenu prehranskih sistemov v prihodnje.
- Deklaraciji o zdravju in podnebnih spremembah, ki izpostavlja negativne posledice podnebnih sprememb na zdravje ter si prizadeva za prehod v podnebno odporne in nizko-ogljikne zdravstvene sisteme.
- Deklaracija o vključevanju vidika spolov v podnebno ukrepanje in pravičen prehod, ki spodbuja vključevanje žensk in deklic v načrtovanje in implementacijo politik ter ukrepov na širšem področju zelenega prehoda. Deklaracijo je podpisalo 78 držav.
- Deklaracija o podnebnju, pomoči, obnovi in miru, katere namen je spodbujanje podnebnega financiranja za namene prilagajanja in dviga podnebne odpornosti, predvsem najbolj ranljivih, ter krepitev partnerstev za izvajanje podnebnih ukrepov v najmanj razvitih državah, vključno v konfliktnih in post-konfliktnih območjih. Deklaracijo je podpisalo 80 držav.
- Energetska zaveza, ki sta jo predlagala EU in Združeni arabski emirati kot predsedujoči COP28. Namen zaveze je, da se na globalni ravni potrojijo kapacitete za obnovljive vire energije in podvojijo stopnja energetske učinkovitosti. Deklaracijo je podpisalo 133 držav.
- Deklaracija »Net zero needs nuclear power« Mednarodne agencije za jedrsko energijo, ki poudarja pomen jedrske energije za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050. Deklaracija COP28 predsedstva o potrojitvi zmogljivosti jedrske energije. Sodelujoče države se s to deklaracijo zavezujejo, da bodo sodelovale pri nadaljnjem razvoju jedrskih tehnologij ter si z vsemi potrebnimi aktivnosti prizadevale za potrojitev jedrskih zmogljivosti do leta 2050 glede na leto 2020.
- Pakta za krožno javno naročanje na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Gre za mednarodno partnerstvo, na pobudo Nizozemske, ki si prizadeva za spodbujanje uporabe skupnih, enostavnih meril za javna naročila in bo zagotavljal smernice in izmenjavo znanja na omenjenem področju.

Nekatere politične iniciative so že bile predstavljene na prejšnjih Podnebnih konferencah ter se bodo njihove aktivnosti nadaljevale tudi na COP28. V okviru teh se je Slovenija pridružila t. i. Breakthrough agendi, in sicer za področje vodika ter za področje jekla z namenom učinkovite rabe in razogljichenja, sodelovanja na področju razvoja, raziskav in inovacij, postavitve definicij in standardov in upravljanja.

Druge aktivnosti Slovenije na zasedanju COP28:

Pomemben del sistema preglednosti v okviru UNFCCC predstavlja proces večstranskega pregleda. Cilj procesa je spodbujati primerljivost prizadevanj med pogodbenicami razvitih držav, izmenjava izkušenj in krepitev medsebojnega zaupanja. Pogodbenice tako predstavijo svoje dosežke in načrte za omejevanje ter zmanjševanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020. Slovenija je na COP28 predstavila in zagovarjala svoje 8. državno poročilo in 5. dveletno poročilo, ki sta pomembna dokumenta za oceno napredka države na

področju podnebnih sprememb¹. Ta poročila, ki se pripravljajo v skladu s sklepi 9/CP.16 in 2/CP.17 UNFCCC, povzemajo pretekle aktivnosti Slovenije na številnih področjih, ki so ključna za blaženje in prilagajanje na podnebne spremembe. Vključen je tudi pregled napredka pri izvajanju politik za doseganje zmanjšanja emisij in odvzemov v razmerju do količinsko opredeljenimi nacionalnimi cilji za zmanjšanje emisij v celotnem gospodarstvu do leta 2020. Že pred predstavitvijo smo odgovarjali na pisna vprašanja pogodbenic, po predstavitvi pa tudi ustna. Povzetek pregleda bo javno objavljen na spletni strani UNFCCC. Z uspešnim zagovorom državnega in dvoletnega poročila se je tako pregled aktivnosti Slovenije zaključil, ponovno bomo za pregled na vrsti čez dve leti, na COP31.

Slovenija v okviru regionalnih skupin Združenih narodov spada v Vzhodnoevropsko skupino (EEG) držav. Od lanskega COP sta EEG po principu sistema rotacije EEG v COP Biroju, najvišjem odločevalskem telesu COP, predsedovali predstavnici Albanije in Slovenije, ter s tem tudi so-predsedovali in koordinirali skupino. V okviru EEG je bilo po odstopu Armenije, Bolgarije in Moldavije od kandidature, dogovorjeno, da za kandidata gostujočega in predsedujočega COP29 predlagata Azerbajdžan, ki je bil kasneje sprejet tudi s strani COP. Nominacije, razen članstva v COP biroju, ostajajo odprte, saj se skupina zaradi širše geopolitičnih tenzij ni uspela dogovoriti za podporo kateremukoli kandidatu.

Slovenija je ob robu konference organizirala tudi več stranskih dogodkov:

- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo je v sodelovanju z Green growth partnership (GGP) organiziralo ministrsko večerjo, katere namen je bil nasloviti vprašanje, kako okrepiti sodelovanje med državami in predstavniki gospodarstva za krepitev podnebne ambicije in implementacijo zavez iz mednarodnih podnebnih pogajanj.
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve (MZEZ) je s Programom Združenih narodov (ZN) za okolje (UNEP), Uradom visokega komisarja ZN za človekove pravice (OHCHR) in deseterico organizacij civilne družbe organiziralo uradni stranski dogodek COP28 na temo pravice do čistega, zdravega in trajnostnega okolja. Na dogodku sta bili osrednji govorki PR Pirc Musar in izvršna direktorica UNEP Inger Andersen.
- MZEZ je skupaj z Organizacijo ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) v Paviljonu za prehrano in kmetijstvo so-organiziralo stranski dogodek o integriranem pristopu k reševanju podnebne in prehranske krize s poudarkom na medgeneracijski in medsektorski izmenjavi izkušenj. Na dogodku sta imela otvoritvena nagovora PR Pirc Musar in GD FAO Dr Qu Dongyu.
- Kot uradni partner Vodnega paviljona je MZEZ skupaj z Ekonomsko komisijo ZN za Evropo (UNECE), Svetovno zdravstveno organizacijo (WHO), Skladom ZN za otroke (UNICEF) in Ecopeace sodeloval pri organizaciji dogodkov v Vodnem paviljonu na temo miru, varnosti in zdravja. V okviru tematskega dne so bili organizirani trije paneli, tri delavnice in en webinar. Slovenija je na dogodkih tudi aktivno sodelovala (moderiranje, nagovori).
- MZEZ je skupaj z ZAE v Knowledge Hub Zelene cone COP28 organiziral stranski dogodek Zelene skupine. Na dogodku so imeli predstavniki šest start-upov, ki so sodelovali v Pospeševalniku Zelene skupine, priložnost, da pred mednarodno žirijo in mednarodnim občinstvom predstavijo svoje rešitve. Zbrane sta nagovorila tudi minister za okolje, podnebje in energijo Kumer in stalna predstavnica ZAE pri Mednarodni agenciji za obnovljive vire energije (IRENA) Nawal Al-Hosany. Ob robu dogodka se je zagnalo Vodno platformo Zelene skupine ter organiziralo sestanek Zelene skupine.
- Slovenija je v sodelovanju z Azerbajdžanom in sekretariatom Vodne konvencije organiziralo stranski dogodek na temo obnov in varstva mokrišč za zmanjševanje pomanjkanja vode v čezmejnih porečjih in povodjih. Poudarilo je pomen obnove in varstva mokrišč in vodnih ekosistemov v splošnem kot enega temeljnih ukrepov za prilagajanje in zmanjševanje vplivov podnebnih sprememb. Posebna odposlanka MZEZ za podnebno diplomacijo Slovenija je z zaključnim govorom sodelovala na stranskem dogodku na temo žensk in podnebne varnosti v organizaciji UNWOMEN in Nemčije, nagovorila je udeležence uradnega lansiranja središča za podnebno varnost v Vzhodni Afriki ter sodelovala v razpravi o vplivih podnebnih sprememb na otrokove pravice v organizaciji Safe the Children in Svetovne banke.
- Ob robu zasedanja podnebne konference je Slovenija organizirala tridnevni dogodek, ki je potekal od 5. do 7. decembra 2023 v Dubaju, v Slovenski poslovni hiši (nekdanjem EXPO2020 paviljonu) na EXPO v Dubaju, v sklopu aktivnosti zelene cone COP28. Dogodek z naslovom "Dnevi zelenih in digitalnih inovacij v Slovenski poslovni hiši v Dubaju" je potekal v sodelovanju s Slovenskim podjetniškim skladom, SPIRIT

¹ Več informacij o poročilu in poteku pregleda je dostopno na: https://unfccc.int/First_MA_fifth_IAR_cycle

Slovenija in SRIP Krožno gospodarstvo ter v partnerstvu z MCH Global, Dubai World Trade Center / Future Blockchain Summit, Climate Chain Coalition, IAAI GloCha AV Living Lab in AWS Dubai. V treh dneh se je zvrstilo več kot 25 predstavitev in panelnih razprav, na katerih je sodelovalo več kot 100 slovenskih in tujih podjetij, dogodek pa je obiskalo več kot 300 domačih in tujih obiskovalcev, kar je izjemno prispevalo k povečanju prepoznavnosti Slovenije kot ene izmed vodilnih držav na poti k zelenemu in digitalnemu prehodu za doseganje ciljev trajnostnega razvoja.

Na COP28 je bil prvič del slovenske delegacije tudi mladinski podnebni delegat. Gre za skupen projekt Mladinskega sveta Slovenije in Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, s ciljem vključevanja mladih v proces mednarodnih podnebnih pogajanj, opolnomočenja mladih in širjenja vsebin podnebnih sprememb med mladimi. Mladinski delegat je na COP28 spremljal pogajanja in se udeleževal relevantnih stranskih dogodkov ter bil neposredno vpet v aktivnosti slovenske delegacije. Med drugim se je udeležil tudi zaključnega dogodka mladinskega podnebnega dialoga, kjer so mladi predstavili prvi pregled stanja glede vključevanja mladih v procese UNFCCC (COP28 Youth Stocktake Outcome Report). Sodeloval je tudi na bilateralnih srečanjih slovenske delegacije s predstavniki različnih mladinskih organizacij. Ves čas konference se je slovenski mladinski delegat tudi aktivno povezoval z mladinskimi delegati drugih držav.